

BONIFIKAČNÍ VÝKON ZÁKLADNÍ PSYCHOSOMATICKÉ PÉČE

Číslo výkonu:

90920

Autorská odbornost:

(909) psychosomatická medicína

Popis:

(Pokud má výkon jednoznačné indikace, uveďte je.)

Výkon je určen pro práci s komplikovanějším pacientem, u kterého je potřeba rozšířit diferenciální diagnostiku o psychosociální oblast. To vyžaduje zvýšené nároky na čas a dovednosti lékaře nebo fyzioterapeuta, které získá v certifikovaném kurzu základní psychosomatické péče (IPVZ).

Čím výkon začíná:

Navázáním kontaktu, získáním pacienta pro podrobnější bio-psycho-sociální anamnézu k vyjasnění souvislostí jeho stonání.

Obsah a rozsah výkonu:

Navazuje na podrobné klinické vyšetření v rámci odbornosti a mění zaměření pozornosti od tělesných jevů k prožívání a k podstatným vztahům pacienta, ke zdrojům stresu a napětí. Vyjasňuje možné souvislosti symptomů rovnoměrně z biologické, psychologické ale i sociální oblasti. Motivuje pacienta k aktivní spolupráci a zlepšuje důvěru a vztah lékaře s ním.

Čím výkon končí:

Návrhem dalšího postupu při sledování a ovlivňování symptomů, případně uložení úkolů a edukací pacienta.

Kategorie: P - hrazen plně;

Omezení místem: A - pouze ambulantně

Omezení frekvencí: 1/1 den, 3/1 čtvrtletí

Obvyklá doba trvání celého výkonu v minutách: 15

Podmínky:

(Pokud je omezení místem "S",

popište, čím je pracoviště specializované.)

Důvod změnového řízení:

(V případě, že výkon nahrazuje staré metody, doplňte čísla původních výkonů.)

Zavádění bio-psycho-sociálního přístupu k pacientům je stěžejním programem naší odborné společnosti. Nejvíce psychosomatických pacientů je prokazatelně v ordinacích praktických lékařů a lékařů pro děti a dorost, ale najdeme je také u ostatních specialistů nebo u fyzioterapeutů. Tento bonifikační kód je určen pro lékaře, kteří zvyšují kvalitu své práce o studium základní psychosomatické péče, certifikovaný kurz IPVZ. Chceme, aby toto časově náročné vzdělávání bylo odměněno alespoň touto bonifikací. Je namístě, aby zvýšená erudice byla finálně oceněna.

Posouzení medicínské efektivity: O účinnosti psychologických intervencí u medicínsky nevysvětlitelných příznaků, které nejvíce zatěžují náš zdravotnický systém, není v odborné literatuře pochyb. (2) (3) Fakt, že lékaři nemají znalosti a trénink v oblasti psychosociálních aspektů stonání, znemožňuje tento potenciál využít. Nestačí tyto pacienty jen odkázat na klinické psychology a psychoterapeuty. Je třeba diferencovat pacienty, kteří potřebují a jsou vhodní pro psychoterapii, od těch, u kterých stačí psychosomatické vzdělání lékaře. Výzkumná skupina kolem Baudiše a Škody už v osmdesátých letech na základě výzkumu psychiatrické nemoci v ordinaci praktického lékaře došla k závěru, že zvýšené vzdělání lékařů v bio-psycho-sociálním pohledu na zdraví a nemoc může významně snížit náklady na vyšetřování a ošetřování

těchto pacientů (4). Zahraniční zkušenosti jsou v tomto směru velmi povzbuzující (5). Pacientů, kteří potřebují takovou léčbu není málo. Výzkumné práce uvádí až 40% v ordinaci praktického lékaře (6). Správné zaměření pozornosti lékaře a dovednost posoudit význam psychosociálních okolností stonání vede k významnému snížení množství vyšetření i léků (7). Efektivita a dlouhodobá účinnost psychosomatické léčby byla potvrzena v řadě studií. V rozsáhlé metaanalýze, která sledovala 103 takových studií, je uváděna efektivita Hedges=0,71. Silné efekty byly zaznamenány při hodnocení celkové kvality života, střední pak u psychologických a tělesných symptomů (8). Odkazy viz Koncepce oboru.

Ekonomický dopad:

(Doplňte odhadovaný počet pacientů za rok)

Využití bonifikačního kódu základní psychosomatické péče v segmentu VPL a praktických lékařů pro děti a dorost, kteří absolvují certifikovaný kurz Základní psychosomatické péče bez nástavbové atestace v psychosomaticke, představuje při částce 139 Kč při práci s psychosomatickým (složitějším) pacientem nevelké, pozvolné zvýšení nákladů na primární péči. Přitom představuje alespoň minimální motivaci zdravotníků ke studiu psychosociálních aspektů stonání a jejich zavádění do běžné praxe. Má-li lékař např. 15 pacientů denně s novým symptomem, u 3 z nich předpokládá psychosomatický kontext, pokud vykáže u daného pacienta jen 1x /1měsíc s frekvenční limitací 6x na 1 r.č./rok, pak je měsíční bonifikace 8340 Kč, 50040 Kč/rok. Průchodnost certifikovaného kurzu je cca 50 osob za 2 roky v současné době, v kruhu bývá kolem 10 praktických lékařů a pediatriů.

Porovnání s prokázaným léčebným přínosem: V současnosti je typický psychosomatický pacient vyšetřen praktickým lékařem, odebrána laboratoř a podle výsledků odeslán k vyloučení patologie podle symptomatologie k příslušnému specialistovi, vše hrazeno pojišťovnou. V typickém případě není nalezena příčina potíží (MUS), ale úleva nepřichází. Proto se pacient vrací k praktickému lékaři, znovu je provedena laboratoř a stále složitější tělesná vyšetření a další specialisté vylučují příčinu potíží. Pokud se najde odchylka od normy, často se předpokládá, že je to „přeci jen“ příčina potíží. Následuje zpravidla dlouhodobá a bohužel často i zbytečná léčba. Pokud lékař bez psychosomatické erudice pomyslí na psychogenní zdroj potíží a odešle pacienta k psychiatrovi, zpravidla se setká s prohloubením nedůvěry pacienta, a navíc psychiatr konstatuje, že pacient je z jeho hlediska normální, možná sekundárně depresivní pro své somatické potíže. Zkusmá medikace antidepresivy obvykle nevede ke změně symptomů. Část neurotických pacientů může z psychiatrické léčby profitovat, pokud je ve hře především úzkost, nebo deprese. Bez prohloubení náhledu bude následovat dlouhodobá a nákladná medikace. To všechno představuje pro pojišťovny značné ekonomické ztráty. Pokud je praktický lékař erudován alespoň v základní psychosomatické péči, už na začátku tohoto nepříznivého vývoje může zasáhnout, obrátit pozornost k podstatným psychosociálním aspektům pacientova stonání v dobrém vztahu s ním, a významně tak snížit náklady na vyšetřování a léčbu (10). Praktičtí lékaři mají doporučený postup pro léčbu těchto pacientů už od r. 2015 (1) (dostupné zde: <https://www.svl.cz/files/files/Doporučene-postupy-od-2013/Psychosomaticke-poruchy-a-lekarsky-nevysvetlitelne-priznaky.pdf>).

Způsob úhrady v dalších zemích: Nejlépe zavedená je psychosomatická léčba v německých zemích. Výkon základní psychosomatické péče (15 min) hrazen pojišťovnou (16,7 EUR), možno vykazovat u pacienta na jednu dg 3 x za 3 měsíce. Psychosomatické výkony mohou dělat všichni praktici, protože v rámci VPL musí absolvovat Psychosomatische Grundversorgung, jinak nejdou k atestaci. Specialisté, pokud si chtějí účtovat psychosomatické výkony, musí si 80hodinový kurs dodělat (V ČR běží tento kurs se stejným obsahem pod IPVZ už více než 10 let) Pak může účtovat 35100 (diferenciální diagnostické objasnění psychosomatických chorobných stavů) a 35110 (verbální intervence ve stavech psychosomatických chorob). Více zde: <https://seminstfuchs.com/kursinformationen/ebm-abrechnung/#bedeutung> Kód 35100 účtují 1x za čtvrtletí tehdy, pokud je třeba prohloubit anamnézu o psychosociální okolnosti u somatického příznaku navíc k běžnému vyšetření 15 minut. Všechna další sezení (s frekvenčním omezením 3x čtvrtletně) jsou 35110, rovněž nejméně 15 minut. Podrobněji také tady: <https://www.iww.de/aaa/kassenabrechnung/ebm-2015-psychosomatische-grundversorgung-achten-sie-auf-die-abrechnungsvoraussetzungen-f85803> Kdokoli v pozici Hausarztmedizin psát 03230 (problémově orientovaná lékařská diskuse) za každých 10 min rozhovoru, což je frekvenčně omezeno. Ve Švýcarsku mají od r. 2000 možnost účtovat za psychosomatickou terapii stejnou částku jako za 5 min. své praxe. Běžný lékař může tento kód vykázat 4x, tedy 20 min. Lékař certifikovaný SAPPm (u nás nástavbová atestace z psychosomatiky) může účtovat až 12x (tedy 60 min).

Další odbornosti:

Kód	Název	Režie
697	algeziologie - léčba bolesti - skupina 1	5,07
711	otorinolaryngologie - skupina 1	6,09
706	urologie	4,06
603	gynekologie a porodnictví	4,06
209	neurologie	3,38
207	alergologie a klinická imunologie	3,38
105	gastroenterologie	3,38
201	rehabilitační a fyzikální medicína	3,38
902	fyzioterapeut	3,38
001	všeobecné praktické lékařství	3,38
002	praktické lékařství pro děti a dorost	3,38

Nositelé:

Pořadí	Kategorie	Funkce	Praxe	Čas	Poznámka	Aktuální body
10	L2	základní psychosomatická péče	3	15		79,64
Celkem:						79,64

Přímo spotřebovaný materiál - PMAT:

Kód	Název	Doplňek	Množství	Jednotka	Cena	Body
Celkem:						0,00

Přímo spotřebované léčivé přípravky - PLP:

Kód	Název	Doplňek ATC	Omezení	Množství	Jednotka	Cena	Body
Celkem:							0,00

Přístroje:

Kód	Název	D.Ž.	N.Ú.	D.P.	Procento z výkonu	Cena	Body
Celkem:							0,00

ZUM:

Kód	Název
-----	-------

Položky mimo číselník

Název	Popis
-------	-------

ZULP:

Kód	Název
-----	-------

Položky mimo číselník

Název	Popis
-------	-------

Bodová hodnota	Přímé 0,00	Osobní 79,64	Režijní 49,20	Celkem 129
---------------------------	-----------------------	-------------------------	--------------------------	-----------------------